O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori M.E.Po'latov

«29» 08 2024 yil

Ro'yxatga olindi: №

2024 yil "29" 08

BANK AUDITI METODOLOGIYASI FANINING O'QUV DASTURI

(magistratura)

Bilim sohasi:	**400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq**
Ta'lim sohasi:	**410 000 - Biznes va boshqaruv**
Ta'lim yo'nalishi:	**70410501 - Bank ishi va auditi**

Samarqand-2024

Fan/modul kodi BAM1208	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 2,3	ECTS - Kreditlar 8
Fan/modul turi majburiy	Ta’lim tili O‘zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 4
1. Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Bank auditi metodologiyasi	120	120	240

I.Fanning mazmuni.

2 «Bank auditi metodologiyasi» fanining maqsadi - magistrantlarga audit o‘tkazish faoliyati bilan bog‘liq bo‘lgan barcha jarayonlar, xususan, banklarda buxgalteriya hisobining tashkil etilishi va yuritilishi auditi, banklarda naqd pul va kassa operatsiyalari auditi, banklarda hisob-kitob operatsiyalari auditi banklarda lizing va faktoring operatsiyalari auditi haqida chuqur nazariy va amaliy bilimlar berishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

1-mavzu. “Bank auditi metodologiyasi” fanining predmeti, vazifalari

Bank auditi metodologiyasi fanining predmeti va metodi. Fanning boshqa fanlar bilan aloqasi. Iqdisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida fanning maqsad va vazifalari. Bank auditi metodologiyasining mazmun - mohiyati. Auditning maqsadi va vazifalari. Respublikada bank auditini rivojlanish bosqichlari. Bank auditiga doir qo‘shimcha vazifalar va talablar.

2-mavzu. Bank auditining mazmuni, maqsadi va vazifalari

Bank auditining mohiyati va mazmuni. O‘zbekiston Respublikasida bank auditi, uning shakllanishi, maqsad va vazifalari. Bank auditini rejalashtirish va o‘tkazish bosqichlari. Auditorning kasbiy etikasi. O‘zbekitonda bank auditining huquqiy-iqtisodiy asoslari va rivojlanish. Auditorlarning mustaqilligi.

3-mavzu. Bank auditining tashkil qilinishi va turlari

Banklarda auditni tashkil etish masalalari. Bank auditining metodi va turlari. Auditning turlari. Audit o‘tkazishning printsiplari. Auditga hamroh bo‘ladigan xizmat turlari. Ichki audit tekshiruvlarini o‘tkazish tartibi. Tashqi audit tekshiruvlarini tashkil qilish. Auditorlik tashkilotlari va auditorlaming huquq va majburiyatlari.

4-mavzu. Banklarda buxgalteriya hisobining tashkil etilishi va yuritilishi auditi

Banklarda buxgalteriya hisobi va hujjatlar aylanishini qonuniy va me’yoriy tartibga solinishi. Bank hisob siyosati tahlil qilish va baholash. Banklarda sintetik va analitik hisobni tashkil qilinishini tekshirish. Banklarda ichki nazorat samaradorligini baholash.

5-mavzu. Banklarda naqd pul va kassa operatsiyalarining auditi

Naqd pul va boyliklami audit qilish tartibi. Naqd pul va boyliklami saqlash binolari va ulami qo‘riqlanish auditi. Banklarda kassa operatsiyalari auditining maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari. Kassa va kassa operatsiyalarini auditi. Pul omborida naqd pul va qimmatliklarni but saqlanishi auditi. Kirim va chiqim kassa operatsiyalari auditi. Mijozlarning naqd pul tushumini inkassatsiya qilish va kunlik kassa hujjatlarini saqlanishini tekshirish tartibi.

6-mavzu. Banklarda hisob-kitob operatsiyalari auditi

Banklarda hisob-kitob operatsiyalari auditining maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari. Tijorat banklarida buxgalteriya hisobi auditi. Ayrim hisob-kitob operatsiyalari auditi. Pul muomalalariga doir ishlar auditi. Bank mijozlariga milliy valyutada bank hisobvaraqlarini ochish va yuritilishini audit qilish tartibi. Bank mijozlarining naqd pulsiz hisob-kitob operatsiyalari auditi. Banklararo hisob-kitob operatsiyalari auditi.

7-mavzu. Debitorlar, kreditorlar va qimmatli qog‘ozlar auditi

Bankning debitor va kreditorlar holatini audit qilish tartibi. Banklarda qimmatli qog‘ozlar bilan operatsiyalar auditining maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari. Bankning ustav kapitali va uning shakllantirilishi auditi. Tijorat banklari tomonidan chiqarilgan qarz qimmatli qog‘ozlari auditi. Tijorat banklarining qimmatli qog‘ozlar bilan aktiv operatsiyalari auditi. Bank ustav kapitalini auditdan o‘tkazish tartibi

8-mavzu. Banklarda kredit operatsiyalari auditi

Banklarda kredit operatsiyalari auditining maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari. Kreditlash operatsiyalarini maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari. Tijorat banki kredit siyosatini tahlil qilish, omonatchilar va kreditorlarning manfaatlariga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash. Bank kredit portfeli sifatini tekshirish. Kredit bo‘yicha ko‘rilishi mumkin bo‘lgan zararlarni qoplash zahirasini shakllantirilishini to‘g‘riligini tekshirish.

9-mavzu. Kredit operatsiyalarini rasmiylashtirish va hisobga olish auditi

(muammoli kreditlarning auditi)

Tijorat banklarining kredit faoliyatini auditdan o ‘tkazish tartibi va jarayonlari. Tijorat banklari kredit faoliyati auditini rejalashtirish. Tijorat banklari kredit siyosati va uning auditi. Tijorat banklari kredit portfeli va auditi5. Tijorat banklari kredit operatsiyalari hisobi auditi

10-mavzu. Banklarda lizing va faktoring operatsiyalari auditi

. Lizing operatsiyalarini to‘g‘ri amalga oshirilishi va rasmiylashtirilishi tekshirish. Lizing to‘lovlarining o‘z vaqtida va to‘liq undirilishini auditdan o‘tkazish. Faktoring operatsiyalarini to‘g‘ri amalga oshirilishi va rasmiylashtirilishini tekshirish. Lizing va faktoring opearatsiyalarini buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotda to‘g‘ri aks ettirilishini tekshirish

11-mavzu. Banklarda valyuta operatsiyalari auditi

Banklarda valyuta operatsiyalarining turlari va audit. Chet el valyutasidagi operatsiyalar auditining maqsadi, asosiy yo‘nalishlari va auditorlik tekshiruvi

manbalari. Chet el valyutasidagi bank operatsiyalarini audit qilish tartibi. Mijozlarga chet el valyutasidagi hisobvaraqlarni ochilishi va yuritilishini to'g'riligini tekshirish.

12-mavzu. Xalqaro hisob-kitob operatsiyalari auditi

Xalqaro hisob-kitob operatsiyalari auditi tushunchasi. Valyuta ayirboshlash operatsiyalari auditi hamda chet el valyutasidagi kredit va depozit operatsiyalari auditi. Bankning ichki valyuta bozorida konversion operatsiyalarini tekshirish. Ayirboshlash shahobchalarini audit qilish tartibi.

13-mavzu. Tijorat banklarida asosiy vositalar va kam baholi, tez eskiruvchi buyumlarning auditi

Banklarda asosiy vositalar auditining maqsadi. Asosiy vositalarning hisobini yuritilishi, baholanishi va qayta baholanishini tekshirish. Bankning asosiy vositalar auditini tashkil qilish va rejalashtirish. Nomoddiy aktivlar auditi aham iyati. Kam baholi aktivlar, tez eskiruvchi buyumlarni tekshirish. Kam baholi, tez eskiruvchi buyumlarni holati, saqlanishi va bank balansidan chiqarilishini tekshirish. Bankning asosiy vositalari va nomoddiy aktivlari tekshiruvi bo'yicha auditorlik xulosasi va uning muhokamasi.

14-mavzu. Banklarda moddiy boyliklar va nomoddiy aktivlar auditi

Banklarda moddiy boyliklar va nomoddiy aktivlar auditining maqsadi va auditorlik tekshiruvi manbalari. Banklarda asosiy vositalar hisobini yuritilishini tekshirish. Banklarda nomoddiy aktivlar auditi.

Bankning moddiy boyliklari va nomoddiy aktivlari tekshiruvi bo'yicha auditorlik hisoboti

15-mavzu. Tijorat banklari daromadlari, harajatlari va foydasi auditi

Tijorat banklarda daromadlami shakllantirilishini audit qilish. Tijorat banklari xarajatlarini tekshiruvidan o 'tkazish. Tijorat banklari daromadlari va xarajatlari auditi bo'yicha tuziladigan auditor hisobotini tuzilshi.

16-mavzu. Auditorlik risklari va auditorlik xulosalari

Auditorlik risklari, ularning mazmuni, turlari va sug'urtalash tartibi. Auditorlik xulosalarini belgilanish maqsadi. Auditorlik xulosalarining asosiy elementlari. Auditorlik xulosalarining turlari. Auditor fikriga va auditorlik xulosasiga ta'sir qiluvchi omillar. Auditorlik risklari, ularning mazmuni va turlari. Auditorlik risklarini baholash va sug'urtalash tartibi. Auditorlik hisoboti va auditorlik xulosalari. Maxsus maqsad uchun tayyorlanadigan xulosalar. Auditorlik xulosasini taqdim etilishi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg''ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Bank auditi metodologiyasi" fanining predmeti, vazifalari
2. Bank auditini tashkil qilish
3. Banklarda buxgalteriya hisobining tashkil etilishi va yuritilishi auditi
4. Banklarda naqd pul va kassa operatsiyalari auditi
5. Banklarda hisob-kitob operatsiyalari auditi
6. Banklarda kredit operatsiyalari auditi
7. Banklarda lizing va faktoring operatsiyalari auditi

8. Banklarda qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar auditi
9. Banklarda valyuta operatsiyalari auditi
10. Banklarda moddiy boyliklar va nomoddiy aktivlar auditi
11. Tijorat banklari daromadlari, harajatlari va foydasi auditi
12. Auditorlik risklari va auditorlik xulosalari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Bank auditining nazariy jihatlari
2. Auditning turlari va auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari
3. Bank auditini tashkil qilish
4. Banklarda sintetik va analitik hisobni tashkil qilinishini tekshirish
5. Banklarda kredit operatsiyalari auditining maqsadi, vazifalari va auditorlik tekshiruvi manbalari
6. Faktoring operatsiyalarini to'g'ri amalga oshirilishi va rasmiylashtirilishini tekshirish
7. Banklarda buxgalteriya hisobini tashkil etilishi va yuritilishi auditi
8. Bank mijozlariga milliy valyutada bank hisobvaraqlarini ochish va yuritilishini audit qilish tartibi
9. Bank mijozlarining naqd pulsiz hisob-kitob operatsiyalari auditi
10. Banklararo hisob-kitob operatsiyalari auditi
11. Bankning moddiy boyliklari va nomoddiy aktivlari tekshiruvi bo'yicha auditorlik hisoboti
12. Banklarda naqd pul va kassa operatsiyalari auditi
13. Banklarda hisob-kitob operatsiyalari auditi
14. Banklarda kredit operatsiyalari auditi
15. Tijorat banklari tomonidan chiqarilgan qarz qimmatli qog'ozlari auditi
16. Banklarda lizing va faktoring operatsiyalari auditi
17. Banklarda qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar auditi
18. Mijozlarga chet el valyutasidagi hisobvaraqlarni ochilishi va yuritilishini to'g'riligini tekshirish
19. Banklarda valyuta operatsiyalari auditi
20. Banklarda moddiy boyliklar va nomoddiy aktivlar auditi
21. Xalqaro hisob-kitob operatsiyalari auditi
22. Tijorat banklari daromadlari, xarajatlari va foydasi auditi
23. Auditorlik risklari, ularning mazmuni va turlari
24. Valyuta ayirboshlash operatsiyalari auditi hamda chet el valyutasidagi kredit va depozit operatsiyalari auditi
25. Auditorlik hisoboti va auditorlik xulosalari.
26. Auditorlik risklari va auditorlik xulosalari.

V. Fan o'zlashtirilishining natijalari (shakllanadigai kompetensiyalar)

Magistr fanni o'zlashtirish natijasida:

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, magistrantlar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladilar:

- bank auditining huquqiy asoslari, auditorlarning kasbiy etikasi, tijorat banklarida auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish va o'tkazishning asosiy

tamoyillari va usullari to'g'risida bilimga ega bo'ladilar va qo'llay oladilar;

- banklarda buxgalteriya hisobi va hujjatlar aylanishini qonuniy va me'yoriy tartibga solaoladilar;
- banklarda auditorlik tekshiruvlarini o'tkazish bo'yicha auditorlik tashkilotlarini va auditorlarni Markaziy bank tomonidan ro'yxatdan o'tkazish va sertifikatlar berish tartibi biladilar;
- banklarda ichki nazoratni tashkil qilish va baholash tartibi biladilar;
- banklarda auditorlik tekshiruvini o'tkazish, xususan banklarda naqd pul va kassa operatsiyalari auditi, naqd pulsiz hisob-kitoblar auditi, kredit operatsiyalari va boshqa bank operatsiyalarini auditorlik tekshiruvlarini amalga oshirish tartibini biladilar va qo'llay oladilar;
- auditorlik faoliyatini boshqarish, xalqaro standartlarning ilg'or amaliyotiga muvofiq audit bo'yicha faoliyatni rejalashtirish va tavakkalchilikka asoslangan auditorlik tekshiruvlarini bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishadi.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantikiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki testni topshirish.

Asosiy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2020-2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida"gi farmoni. PF-5992-son.12.05.2020 y.
2. O'zbekiston Respublikasi "Markaziy bank to'g'risida"gi Qonuni. 2019 yil 11 noyabr. O'RQ – 582-son.
3. O'zbekiston Respublikasining «Valyutani tartibga solish to'g'risida»gi qonuni, 22.10.2019y. O'RQ-573-son.
4. Bobaqulov T.I. va boshqalar "Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari". Darslik. - Sano-standart. - T.: 2018 yil, 298 b.
5. M.L. Yadgarova, R.B. Qurbonov. Bank auditi: Darslik/ M.Yadgarova, R.Qurbonov; — T.: "Iqtisod- Moliya", 2019 , -320 b.
6. M.C.Марамыгин. "Деньги, кредит, банки". Учебник. -M.: КНОРУС, 2019. - 296 с.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi Taraqqiyot strategiyasi"gi farmoni. 2022 yil 28 yanvar. PF-60-son
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Valyuta siyosatini liberallashtirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni. 2017 yil 2 sentyabr. PF-5177-son
3. O'zbekiston Respublikasining qonuni (yangi tahriri). «Valyutani tartibga solish to'g'risida»gi qonuni. – T.: "O'zbekiston", 2019 yil 22 oktyabr. O'RQ-573-son
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 12 sentyabrdagi PQ-3270-sonli "Respublika bank tizimini yanada rivojlantirish va barqarorligini oshirishga doir chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori. www.lex.u -T.: "O'zbekiston", 2019 yil 1 noyabr. O'RQ-578-son

Axborot manbaalari:

1.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari va ma'lumotlari milliy bazasi.
2. www.cbu.uz – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.

Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ FD-14-29/1)

Fan/modul uchun mas'ullar:

Karimova Aziza Maxomadrizoevna, "Bank ishi" kafedrasi mudiri, i.f.d., dotsent;

Takrizchilar:

Xaydarov Z.Sh. «Umar» AITB «Ipak yo'li» Samarqand filiali boshqaruvchi o'rinbosari;

Xolmirzayev M. TDIU Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi, moliya va statistika" kafedrasi dotsenti, i.f.n.